

A beruházási kölcsönből már most meg kell csinálni a fehértói halastavat.

(Saját tudósítónktól.) A törvényhatósági bizottság februári közgyűlésén a városi halászati üzem múlt évi eredményeinek bemutatása és a halászatot vezető Scultéty Sándor városi főszámvevő jutalmazása körül kifejlődött vitában az egyik felszólaló heves szavakkal támadta a város vezetését, a miért nem intézkedik a Fehértónak állandó halastóvá való átalakítása ügyében. Bokor Pál helyettes-polgármester válaszában hivatkozott arra, hogy ebben az ügyben már tárgyalta a város, de a földművelésügyi minisztérium véleménye szerint a mai idők nem alkalmasak ennek a tervnek keresztülvitelére. A fölvilágosításban a közgyűlés meg is nyugodott. Persze, ár ellen nem lehet uszni, gondolták a jó urak, különben is már meglehetősen későre hajlott az idő és nem akartak hosszabb vitát provokálni.

Csak a jó ügynek vélünk szolgálatot tenni akkor, amikor a közgyűlési vita alkalmából újra szőnyegre hozzuk a fehértói halastó ügyét, amely sokkal jelentősebb, mint azt sokan hiszik és amelynek ügyével nem is olyan sokat foglalkozott eddig a város tekintetes tanácsa, ha csak nem Scultéty Sándor főszámvevő beadványaival kapcsolatban és úgy, hogy boldogabb időkre kívánta eltenni a Fehértó reformjának dögát.

A város vezetésének körében, már abban a körben, amely nem esküdt ellensége a munkának, most fölmerült az a terv, hogy a Fehértónak halastóvá való átalakításához menten hozzá kellene fogni. A város fölveti még tavaly tizenkét millió beruházási kölcsönt, amelyből a sürgős városi reformokat óhajtja nyomban a háború után keresztülvinni. Nos, úgy gondolják sokan a városházán, hogy a husz milliót így sem, úgy sem lehet egy év alatt elkölteni, de ez nem lehet célja sem a városnak. Ha tehát a husz millió beruházási kölcsönből már most megcsinálnák a halastót, ezt a tő jelenlegi 2800 katasztrális holdjára kiterjeszkedve három millióból elő lehetne állítani. Viszont a halastó egy évi tiszta jövedelme az átalakítás után a legre-

lisabb számítások szerint évi 800.000 koronára tehető, amellelt, hogy a város közönségét a jelenlegi olcsó áron látja el a halászati üzem hallal. A számítások alapjául az szolgál, hogy egy 2—300 holdas halastó évi jövedelme 450.000—500.000 korona. Ez a szám kétféleképpen megvilágítja a városi halastó várható tiszta jövedelmének reális voltát is. Később, a béke éveiben pedig konzervgyár felállításával horribilisre lehetne fölfokozni a halastó évi jövedelmét. Világos tehát ezekből, hogyha a halastavat már az idén megcsinálná a város, négy év múlva visszafizetné kamataival egyetemben a ráfordított tőkét, vagyis a beruházásra előirányzott összeg teljes egészében a város rendelkezésére állana, de emellett már akkor készen állana egy vállalat, amely sok százezer korona évi jövedelmet biztosítana a város háztartásának.

Scultéty Sándor főszámvevő egyébként már most gondol arra, hogy minél könnyebb munkája legyen majd a halastónál és ezért a tavalyi nyolc mázsa nemesponty után most újabb harminc métermázsa nemespontyot hozatott a Fehértó halállományának felhírtására, amiért 24.000 koronát fizetett ki. Ezt a halállományt azonban már föl lehet használni a halastónál. A Fehértónak halastóvá való átalakítására már a halászat eddigi jövedelméből is rendelkezésre áll a kiváló halállományon kívül készpénzben mintegy 120.000 korona.

Mégis, ha a mostani építkezés akadályokba ütköznék, — ez az általános vélemény — a város tanácsának elő kellene készíteni legalább az ügyet, még pedig annyi, hogy már most megtörténjék a halastóhoz szükséges vízlevezető csatornák helyének kisajátítása, valamint már most meg kellene indulni a tárgyalásoknak a víz levezetésére vonatkozólag az Ármentesítő Társulattal.

A tanács bizony már eddig is elkövette azt a bizonyos bünös hanyagságot, amelyről szó esett a közgyűlésen.

ajánl. A közös vámterület mellett beszél. A javaslatot elfogadja.

(A gabonaárak felemelése.)

Gróf Serényi Béla kereskedelmi miniszter válaszol a vita során elhangzottakra és hosszasan bizonyítja, hogy a kilin-oboloni vasut ügyében nem lehet szó arról, hogy a Grünwald-Schiffert cég nemzeti ajándékot kapott.

Áttért ezután saját tárcájának ügyeire. A gazdasági munkára kirendelt hadifoglgyokat addig nem viszik el rendeltetési helyükről, amíg új erővel nem pótolják őket. A holnapi hivatalos lapban fognak az új árak megjelenni. A gazdák jogos kívánsága elől nem lehetett elzárkózni. A gabonaneműek árárt tíz koronával emelték, a buza és egvény gabonaneműek ára között 8 korona különbség van. A termelést fokozatosan emelni kell. A birtokpolitika terén a nemzeti termelés és szociális szempontokat veszi irányadóul.

(Reök Iván beszéde.)

Reök Iván kifejezést ad a kormány iránti bizalmának. Meggyőződése szerint a lehető legsürgősebb dolog a választójog tető alá hozása. Minden esetre azonban ügyelni kell a magyarság szupremáciájának a legszorgosabb figyelembe tartására és megővésére. Sürgeti a háború rokkantjainak és a hadiárvaaknak megfelelő ellátását. Majd rátér a katonai reform kérdésére. Magyarország minden fia a legnagyobb örömmel üdvözlö a kormánynak a magyar hadsereg felállítására vonatkozó programját. A magyar ipar fejlesztése terén is a magyar hadsereg felállítása árán jelentékeny tényezőt nyerünk. Abban, hogy a 48-as alkotmánypártba belépett, nem lát semmiféle elvfeledést. Kijelenti, hogy a múltban is Magyarország teljes gazdasági és politikai önállóságának volt a hiva.

Rámutat arra a sürgős és nagy feladatra, hogy a harcerekre hazaérkező fiainknak megfelelő egzisztenciát biztosítsunk. Meg van arról győződve, hogy a kormány tudni fogja kötelességét. Majd arról beszél, hogy a magyar imperiumra föltétlenül szükség van. Ezt az imperiumot, a magyar szent korona országát fel kell ruházni az állami lét minden feltételével és ebből a célból a magyar nyelv általánosítása véghetetlenül szükséges és fontos dolog. Ez a háború beigazolta, hogy a monarchiának legerősebb oszlopa Magyarország. Különösen bizzunk ifjú uralkodónkban.

A mezőgazdasági többtermelés legfőbb feltétele, hogy kedvező közlekedési viszonyok állítsanak elő, mert ezek biztosítják a több termelés lehetőségét. Helyteleníti azt a vádat, amelyet a törpe- és kisgazdák ellen hangoztatnak állítólagos maradiságuk miatt. Rámutat arra, hogy a budapest—szeged—szabadkai vasutvonal mentén egy-két évtizeddel ezelőtt még homoksivatagok állottak, azóta pedig megkezdődött már a szőlőkultúra, a fásítás, gyümölcstermelés, amely milliárdokkal gazdagította Magyarországot nemzeti vagyoniát. Ennek illusztrálására elmondja, hogy nemrég Szeged vidékén egy néhány holdas kis birtok kelt el és holdankint a földért 8000 koronát fizettek. Az Alföldön jó közlekedési konjunkturákat kell teremteni és a földgáz kulturájával is foglalkozni kell.

(A délutáni ülés.)

Reök Iván után Pál Alfréd szólalt fel. Helyteleníti az ügyvédeknek jegyzőkké való kinevezését. Követeli a közigazgatás államosítását.

Gróf Batthyány Tivadar kifelti, hogy azért lépett ki a kormányból, mert megma-

Gróf Serényi bejelenti a gabonaárak felemelését.

— Az indemnitás folytatólagos tárgyalása a Házban. —

(Budapesti munkatársunk telefonjelentése.) A képviselőház pénteken folytatta az indemnitás vitáját. Az ülést Szász Károly elnök nyitotta meg. Napirend előtt Farkas Pál személyes megtámadtatás címén kért szót. Ábrahám Dezső beszédével foglalkozik. Ábrahám azt mondotta róla, hogy a választás előtt szocialista és szabadgondolkodó volt. Kijelenti, hogy ez az állítás valótlan. Sem szocialista, sem szabadgondolkodó szervezet tagja nem volt. Ezután áttértek az indemnitási javaslat tárgyalására.

Meskó Zoltán: Elfogadja a javaslatot. Nehezére esett — ugymond — vezérét nem követni a kormánypártba, de ragaszkodik a 48-as párt teljes programjához. A választójogi javaslatot nem tartja Nebántsvirágnak, amelyn a Ház bölcsesége nemzeti irányban nem változtathatna. Meggyőződéses hiva a legszélesebb választójognak, de minden indítványt örömmel fogad, amely a magyar nemzet szupremáciáját biztosítja. A nemzeti birtokpolitika teljes végrehaltására elérkezett az utolsó pillanat. Azt várta volna, hogy a külpolitikai események nyomán végre hazabocsátják a felmentett katonákat. Számos esetet tud, hogy a jegyzőtől átveszi a felmentett katonát a felmentési okmányt és azal kimegy a harctérre. Kifogásolja, hogy a magyar katonákat sokszor Bécsbe küldik baluk megállapítására.

Ráth Endre: Cseh orvosok vizsgálják meg!

Meskó Zoltán: A bécsi első számú kór-

házat „Taughlispital“-nak hívják, nyilvánvalóan azért, mert a szolgálatképtelen katonákról itt állapítják meg, hogy alkalmasok. Ez megszégyenítése a magyar orvosoknak. Kéri a honvédelmi minisztert, hogy ezeken a visszaéléseken és hibákon segítsen.

Vargha Gyula: Barta Ödön — ugymond — azt kérdezte, hogy a munkapárt miért nem csinálta meg a közigazgatási reformot. Egyszerűen azért nem, mert nem akarta e fontos reformmal megbontani a pártközi békét. — A radikális választójoggal szemben egyetlen orvosság a közigazgatás államosítása. A kor követelménye, hogy új műegyetemeket állítsunk fel, mert műszaki emberekre van égető szükségünk. Az előmunkálatakat már most meg kell kezdeni. Ellene van a centralizálásnak, inkább a vidéki ipari központokban kell építeni a műegyetemeket. A legalkalmasabbnak tartaná Temesvárt és Kassát. Sürgeti a kisipari támogatását.

Ráth Endre elfogadja az indemnitást. Bizalommal viseltetik a kormánv iránt. Erdélyről beszél, amelynek a kincsei még kiaknáztatlanok. A székelv nép munkaereje paragon hever, a vasutak tekintetében nagy az elmaradottság. Szinte mesterségesen mellőzték a székelvséget, mert mindig ellenzéki volt. A románok és a szászok kaptak vasutakat, mert azok szállították a mandátumokat. A kormánynak meleg szívvvel kell Erdély segítségére sietni.

Madarassy-Beck Gyula szólalt fel ezután. A választójogra kompromisszumot